

EEN OPEN BOERDERIJ OP DE KEELBEEK – HAREN

Het levend alternatief voor het gevangenisproject

Een terrein redden van 18ha, onmisbaar voor de
voedselvoorziening van Brussel vanuit de rand



Keelbeek, 18 maart 2015
Contact : fermeouverte@sdu.collectifs.net

OVERZICHT

Voorwoord

1. Inleiding

De Keelbeek in de Harense context

De Keelbeek in een algemene context :

een essentiële schakel in de voedselvoorzienende rand van Brussel

2. De doelstellingen van het project

3. Beschrijving van de activiteiten die we er wensen te ontwikkelen

Bio-groententeelt en ambachtelijke groenteboeren

Granen en ambachtelijke bakkers

Kleine veeteelt en ambachtelijke kaasmakers

Boomgaard en burgerparticipatie

Opvoeding

Opleiding

Herinschakeling

4. De financieringsmodaliteiten

5. Een behoefte : de toegang tot grond

Vraag aan de Regie der Gebouwen

Vraag aan de federale regering

Vraag aan de Brusselse regering

Andere vragen

6. Het doelpubliek

De bewoners van Haren

De collectiviteiten

De ex-gedetineerden

7. De dragers van het project

De personen die de boerderij gaan leiden

De verenigingen die zullen helpen

bij het opstarten en begeleiden van de hoeve

“Hetgeen in de Keelbeek gebeurt heeft een belangrijke symbolische waarde. Het is een schok tussen twee visies voor de toekomst : enerzijds een samenleving « zonder grond » die enkel geloof hecht aan technologie en die er werk van maakt om mensen te scheiden van mekaar en van hun omgeving. Anderzijds, een samenleving met stevige wortels, ttz. met een diepe en duurzame band tussen de personen en met de natuur. De inzet gaat jammergenoeg véél verder dan enkel symbolisch, vermits het project om een mega-gevangenis te bouwen het Brussels Gewest zal berooien van een zeer grote oppervlakte vruchtbare grond hetgeen, in de context van de crisis waarin we ons bevinden, het overleven van de bevolking van het Gewest voor de komende jaren in gevaar brengt.”

Pablo Servigne

Onafhankelijk onderzoeker,

auteur van Nourrir l'Europe en temps de crise. Vers des systèmes alimentaires résilients, Nature et Progrès, 2014 en Comment tout peut s'effondrer. Petit manuel de collapsologie à l'usage des générations présentes, met Raphaël Stevens, Seuil, 2015)

VOORWOORD

Deze tekst werd geschreven door de dragers van het project, bijgestaan door deskundigen en verenigingen die actief zijn in het domein van de agro-ecologie en de stadslandbouw. Hij heeft als roeping te evolueren om toekomstige aanpassingen te integreren en vrijwilligers te betrekken die in de dynamiek willen meestappen.

Hij zal worden meegedeeld aan media en overheden. Een brief zal in goede vorm naar de Regie der Gebouwen worden verstuurd, om een huurovereenkomst voor precair gebruik aan te vragen. Deze zou het mogelijk maken om tijdelijk een landbouwactiviteit op te starten en het terrein van de Keelbeek te bewaren.

1 - INLEIDING

a) De Keelbeek in de Harense context

Het terrein waarvoor dit voorstel wordt gedaan ligt in Haren, in het Noorden van Brussel, langs de Keelbeekweg. Het gaat om een oppervlakte van 9 hectare in totaal: 5,3 ha die altijd bewerkt was (de laatste jaren vooral voor maïs voor veevoeder) en 3,7 ha ligt de laatste jaren braak.

Sinds 2012, na de verkoop aan de federale Regie der Gebouwen, wordt het terrein niet meer bewerkt. Het richtschema van Haren onderlijnt dat de Harenaren het behoud van het rurale karakter van hun dorp ter harte dragen en belicht ook een reeks problematieken :

- Het Noorden van Haren is verwaarloosd door de openbare overheden : sluikestort, gebrek aan voetpaden, devalorisatie van het gebied, enz.,
- Een gebrek aan handelszaken en aan een wekelijks markt,
- Een zwak niveau van scolariteit bij de jongeren door het ontbreken van een secundaire school.
- Een gebrek aan structuren en activiteiten voor de jongeren,
- Een landbouwerfgoed om te bewaren.

Het gebied naast de Keelbeekstraat (weg n°31 op onderstaande kaart¹) verbindt Diegem met Haren en met de braakliggende grond van de Keelbeek. Deze 3 zones bieden vandaag een coherent eco-systeem dat onmisbaar is voor de natuur en de biodiversiteit van het Noorden van Brussel en het Zuiden van Zaventem. Een prioriteit voor de boerderij van de Keelbeek zal zijn om een inrichting van culturen en diensten te verwezenlijken die het eco-systeem moeten respecteren en verrijken.

¹Andere kaarten: <http://observations.be/gebied/info/189345> - http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=fr_BE



source : Openstreetmap

Tegenwoordig zijn er twee grote tendenzen in de stadsontwikkeling die voor grote spanning zorgen : enerzijds, de nood aan woningen, in het bijzonder sociale woningen, anderzijds, de nood aan een gezonde omgeving. Verschillende onderzoeksgroepen inzake stedenbouw aan de ene kant en agro-ecologie aan de andere kant analyseren hoe beide evoluties mekaar kunnen tegemoetkomen, zonder dat de ene opgeofferd wordt aan de andere. Het richtschema van Haren stelt voor om de woongelegenheden te densifiëren, vooral in de buurt van het openbaar vervoer, en om het semi-landelijk karakter van Haren te bewaren. Dit project past binnen een globale en systemische logica die beantwoordt aan onze visie, voor zover er een minimale plaats voorzien wordt voor landbouwproductie. Het is essentieel om rond Brussel een uitgebreide rand te verwezenlijken die voedsel kan voorzien en Haren heeft daar een niet te ontkennen plaats in².

b) De Keelbeek in een algemene context : een essentiële schakel in de voedselvoorziening vanuit de de rand van Brussel

De kwetsbaarheid van de Brusselaars zal ondermeer vergroten door de structurele stijging van de energieprijzen. Zoals andere steden, zal ook Brussel meer en meer zijn capaciteit verliezen om steeds duurder wordende levensmiddelen in te voeren. De steden zijn voor hun voeding afhankelijk van hun onmiddellijke en meer afgelegen omgeving. Deskundigen van de voedsel-systemen trekken reeds enkele decennia lang aan de alarmbel: in de geïndustrialiseerde landen, zijn momenteel 10 calorieën nodig afkomstig van fossiele energie om 1 voedsel-kalorie te produceren !

²Zie ondermeer : 08/03/2011: "Agroécologie et droit à l'alimentation", Rapport voorgesteld tijdens de 16de sessie van de Raad voor de rechten van de mens van de NAVO [A/HRC/16/49] http://www.srfood.org/images/stories/pdf/officialreports/20110308_a-hrc-16-49_agroecology_fr.pdf en Pablo Servigne, « Nourrir l'Europe en temps de crise : vers des systèmes alimentaires résilients », Editions Nature & Progrès, 2014 : <http://nourrirleurope.eklablog.com/>

Grote groene ruimten bewaren, het verzekeren van een rand voor de productie van voedsel, en des te meer voor grote steden, zijn een dwingende noodzaak voor hun leefbaarheid op middellange termijn. De natuur biedt « diensten » aan die niet kunnen vervangen worden door de mens en zijn technieken. De temperatuur regelen, de vochtigheidsgraad van de lucht, waterabsorptie, het zuiveren van water, van lucht, bestuiven van planten, voor een mindere kost kwaliteitsvoeding produceren, ... Zovele antwoorden voor fundamentele behoeften van het leven die vernield worden door het betonneren van levende grond.

Het is nodig om de tendens waarbij de groene ruimten worden vernield, om te keren en om rond de hoofdstad een rand voor voedselvoorziening te creëren.

Het project van een open boerderij in Haren vormt een deel van het antwoord voor deze levensnoodzakelijke noden en het heeft ook een belangrijke symbolische waarde.

Daarenboven, gezien de ligging van het project op de plaats waar de bouw wordt gepland van de grootste gevangenis van België (1.190 personen), belichaamt dit project **de andere visie op het Belgische gevangenisbeleid, dat zich meer zou moeten richten op een herinschakeling dan op opsluiting**. Om uit de vicieuze cirkel van de huidige schadelijke overbevolking van de gevangenissen te stappen en om tegelijk de voor iedereen levensnoodzakelijke vruchtbare gronden te beschermen stelt dit project, pilootproject binnen Brussel, een luik voor met omkadering van landbouwactiviteit als middel voor herinschakeling in de samenleving³.

2- DE DOELSTELLINGEN VAN HET PROJECT

- De ecologische functies van de plek bewaren,
- Het landelijk karakter en het historische erfgoed van Haren bewaren,
- Economisch haalbare stadslandbouw ontwikkelen voor landbouwers en transformerende ambachtslui die terplaatse werken en die lokale kwaliteitsproducten aanbieden aan de lokale consumenten/actoren,
- Een grote diversiteit aan levensmiddelen aanbieden door toepassing diverse ecologische cultuurmethoden,
- Culinaire, artisanale kennis en lokale en rustieke variëteiten opwaarderen,
- Nabije nuttige (vitale) diensten van hoge kwaliteit ontwikkelen voor de Harenaren,
- Sensibiliseren voor duurzame voeding, voor activiteiten op een boerderij en in de natuur,
- Delen van kennis en know-how door opleidingen,
- Herlokalisieren van de economie, ontwikkelen van een tiental autonome landbouwbanen binnen een produktie-coöperatieve,
- Zich openstellen voor burgerlijke betrokkenheid, samenhorigheid ondersteunen en sterke sociale banden creëren binnen de gemeenschap van Haren,
- Behouden van een economische en een landbouwactiviteit langs de Witloofstraat en het terrein van de Keelbeek,
- Een gedeeltelijk alternatief bieden voor de mega-gevangenis.

³Dit zou kunnen worden verwezenlijkt in parallel met de oprichting van een centrum gevestigd in de dorpskern van Haren en gebaseerd op de ervaring van de VZW huizen <http://dehuizen.be.apache08.hostbasket.com/concept.htm>

3 – BESCHRIJVING VAN DE ACTIVITEITEN DIE WE ER WENSEN TE ONTWIKKELEN

- Bio-groententeelt en ambachtelijke groenteboeren,
- Granen en ambachtelijke bakkers,
- Kleine veeteelt en ambachtelijke kaasmakers,
- Boomgaard en burgerparticipatie,
- Opvoeding,
- Opleiding,
- Herinschakeling.

De verschillende luiken van activiteiten zijn zo uitgedacht dat ze mekaar eco-socio-systemisch diensten verlenen (ter illustratie: het hooi en het stro voortgebracht door de graanteelt zorgt voor de dieren, de mest van de dieren voedt de bodem en helpt de groenten groeien, de collectieve menselijke kracht draagt zorg voor het geheel, enz.)

Kleine productie-structuren (minder dan 50 ha) met polyculturen en veeteelt vormen het model bij uitstek voor de landbouw van de komende generaties om de aarde te kunnen blijven bewonen en tegelijk de universele rechten van de mens in praktijk te brengen.

a) De bio-groententeelt en ambachtelijke groenteboeren

Deze zou ontwikkeld worden op een oppervlakte van 1 tot 2 ha. Een oppervlakte van minstens 20 aren zou onder niet-verwarmde serre bewerkt worden. Deze zal een plaats krijgen die het minst storend is voor landschapsperspectief. In België is een serre-gedeelte noodzakelijk om de cultuurtijden niet te herleiden tot enkel de warmste maanden van het jaar en om de productie mogelijk te maken van groenten zoals aubergines, tomaten, ...

Vermits het veld niet omringd is door woningen is het niet eenvoudig om, op heden, een project voor een plukboerderij te overwegen zoals dat bestaat in Bosvoorde (www.chantdescailles.be) of in Leuven (www.hetopenveld.be).

De voortgebrachte productie zal dus in de eerste plaats bestemd zijn voor de lokale markten, enerzijds, en voor collectiviteiten, anderzijds, en voor sommigen, die een activiteit uitoefenen in de nabijheid van het veld, zoals "Cuisines bruxelloises". Collectiviteiten zijn hoe langer hoe meer vragende partij voor lokale, bio- en seizoensgroenten en vinden hiervoor niet altijd een leverancier.

Een ander perspectief zou ook kunnen zijn om meer te produceren voor ambachtelijke verwerkers, die niet altijd de gewenste grondstoffen vinden.

En als laatste lijkt het investeren om een wekelijkse markt terug te brengen naar het dorpsplein ons ook een zeer concrete piste, waar reeds aan gewerkt wordt binnen de lokale collectiviteiten.

Vanaf juni 2016 zouden twee – realistisch gezien drie – groenteboeren kunnen leven van de activiteit.

b) Granen en ambachtelijke bakkers

De productie van granen zou ontwikkeld worden op een oppervlakte van minstens 2ha. De opbrengst van de granenproductie zal onvoldoende zijn om het bakkersatelier een heel jaar te voorzien maar zal nuttig zijn vanuit een educatief standpunt waarbij de cirkel « van het graan tot het bord » gesloten wordt. Ze zal ook deels voorzien in de behoefte aan kwaliteitshooi en stro voor de veeteelt-activiteit.

Het is overigens zeer verrassend geen bakker meer te vinden in het dorp. Het ontwikkelen van deze activiteit zou beantwoorden aan een onmiddellijke behoefte om opnieuw aan te knopen bij een kwalitatieve voeding in de buurt en om opnieuw een sociale band te creëren tussen de bewoners door hun bezoek aan de lokale kleine handelszaken, zoals de bakker.

Mits de installatie van een bakkersatelier dat beantwoordt aan de toepasselijke normen, zal deze activiteit ook 2 à 3 onafhankelijke, ttz niet door de overheid gesubsidieerde, jobs kunnen voortbrengen.

c) Kleine veeteelt en ambachtelijke kaasmakers

De beperkte teelt van geiten, schapen en kippen zal aanvankelijk plaats vinden op het Oostelijk deel van het terrein, op een oppervlakte van 3,7 ha. Dat deel zal in het begin een schapen/geitenhok en een kippenhok bevatten en een graaszone.

In een tweede fase, wordt er voorzien om een melkerij/kaasmakerij te bouwen, die de mogelijkheid zou bieden om ter plaatse de schape- en geitemelk op ambachtelijke wijze te verwerken voor directe en lokale verkoop.

Deze activiteit zou nog eens 2 bijkomende jobs kunnen genereren.

De kleine veeteelt zorgt ook voor de bemesting van het terrein, de dierlijke uitwerpselen voeden de natuurlijke cycli van regeneratie van de aarde.

De aanwezigheid van de dieren bevordert de betrokkenheid van de buurtbewoners bij het leven op de boerderij en in hun buurt. De ervaringen die reeds werden opgedaan in Brussel (Nos Pilifs, in Neder-Over-Heembeek, de hoeve van de Chant des Cailles, in Bosvoorde) laten géén enkele twijfel bestaan over de aantrekkingskracht van hoevedieren op het publiek.

d) Boomgaard en burgerparticipatie

Onlangs werden fruitbomen en klein fruit (aalbessen, frambozen, aardbeien, ...) geplant op het terrein. In Brussel werden een tijdje geleden verschillende bewaarde boomgaarden met oude variëteiten aangelegd, met de steun van het agronomisch onderzoekscentrum van Gembloux en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De participatieve boomgaarden bevorderen de implicatie van de bewoners in het leven in hun buurt door motiverende seizoensgebonden activiteiten (aanplanting, onderhoud, oogst, verwerking).

e) Opvoeding, opleiding, herinschakeling

De vraag naar activiteiten die passen binnen de sensibilisering voor het leefmilieu en naar een agro-ecologische opleiding blijft stijgen binnen het stedelijk milieu, en in het bijzonder in Brussel. Een pedagogische agro-ecologische stadsboerderij biedt hiervoor een ideaal kader. Desalniettemin is het onrealistisch om van één of enkele professionele producenten te verwachten dat zij een groot deel van hun tijd aan deze activiteit zouden toewijden. Om deze reden voorzien we ook in educatief luik dat door één of meerdere personen zal worden gedragen en dat financieel los zal staan van het productie-luik.

Zonder te beweren dat ze de hele problematiek kunnen dragen, vallen het leven in de natuur en de activiteiten op de boerderij onder de voornaamste therapeutische middelen van het arsenaal in de strijd tegen opsluiting, hyperactiviteit, stress, beroepsvermoeidheid, zwaarlijvigheid, ...

Het beleid inzake openbare gezondheid, onderwijs, gevangenis van verschillende landen hebben dit inmiddels reeds aangetoond. De vernietigende psychische effecten van het gebrek aan natuur in het dagelijkse leven van de mens – voornamelijk bij stedelingen – kan met zeer talrijke voorbeelden worden geïllustreerd.

Bij de aanvang van de XXIste eeuw, onthult de natuur zich zeer duidelijk als een belangrijke inzet voor de openbare gezondheid, de opvoeding en de preventie voor meer welzijn in het samen leven.

De interactie met de natuur heeft een positief effect op het vinden van oplossingen voor problemen, op de concentratie, de creativiteit, de motoriek, de ontwikkeling van menselijke gevoeligheden en vele andere sociale vaardigheden...

De natuur is één van de pijlers voor de veerkracht die het kind, de adolescent of de volwassene gaan toelaten om zich tijdens of na de kindertijd, of in een pijnlijke en onzekere periode van ons leven, op te bouwen of terug op te bouwen, ondanks emotioneel leed.

Het hoeveproject stelt zich als doel de behoeften van elkeen tegemoet te komen en in het bijzonder kinderen in hun onbezorgdheid, hun levensvreugde, verwondering, enthousiasme, hun vervoering en hun uitbundigheid, om hun energie te komen uitleven en er het 'zotteke' in zich los te laten.

Het politieke werk zou erin bestaan om aan iedereen, en op elke leeftijd, een breed gamma aan contacten met de natuur aan te bieden dat het best aansluit bij hun behoeften aan natuur en de toegang hiertoe; om grote ruimten en landschappen, die zo herstellend zijn voor de fysieke en psychische gezondheid, te koesteren en te bewaren – en misschien des te meer voor degene die dicht bij de steden liggen.

Het inbeslagnemen van natuurlijke ruimte in de XXIste eeuw is diefstal.

Partnerschappen worden overwogen met ondermeer de Harense scholen die vragende partij zijn voor pedagogische buiten-activiteiten die passen binnen het semi-landelijke karakter van de gemeente.

Er kunnen ook activiteiten worden georganiseerd met lokale verenigingen actief in de hulp aan personen met een handicap.

Het luik herinschakeling, meer bepaald bedoeld voor ex-gedetineerden is essentieel. Het werk op het land en de uitwisseling van kennis en know-how over landbouw zijn een bodem die gekend is om bijzonder heilzaam te zijn voor personen die een breuk beleven, voor zover een begeleiding van kwaliteit wordt verzekerd. Dit is wat wij voorstellen met een luik opleiding en herinschakeling waarvan de werkbaarheid afhangt van publieke steun.

4 - DE FINANCIERINGSMODALITEITEN

Wij wensen een **landbouwproductie** op te zetten **die economisch leefbaar is**. De inkomsten van de producenten en verwerkers zal worden verzekerd door de verkoop van de voedingsmiddelen.

Verskillende privé-partners (fysieke en rechtspersonen (vzw)) hebben reeds interesse getoond om het project te ondersteunen. De juridische vorm waaraan wordt gedacht (coöperatieve vennootschap met maatschappelijke doelstelling) en het reeds verzamelde en onderschreven maatschappelijk kapitaal zullen het mogelijk maken om de eerste investeringen te doen.

De activiteiten rond opvoeding, sensibilisering en burgerparticipatie zijn afhankelijk van subsidies waarvan de bron nog niet bepaald is.

We plannen financiële steun te vragen om het project te lanceren, ondermeer bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In geval deze intentieverklaring wordt goedgekeurd zal een gedetailleerd financieel plan worden uitgewerkt.

5 – EEN BEHOEFTE : DE TOEGANG TOT GROND

We stellen voor om het publieke terrein van de Keelbeek te bestemmen voor een positief, toekomstgericht initiatief dat beantwoordt aan de noden van de bevolking: een open boerderij.

Om dit te bereiken, is het nodig het gebruik van de grond te beveiligen. Wij vragen dus :

Aan de **Regie der Gebouwen**, huidige eigenaar van het terrein, **om een huurcontract voor precair gebruik op te stellen voor het landbouwseizoen 2015**.

- De werken voor de mega-gevangenis starten in theorie midden-mei 2015. Deze termijn lijkt weinig realistisch gezien:
- De zeer grote complexiteit van het dossier : de indiening van twee aanvragen voor stedenbouwkundige en milieuvergunning, met effectenstudie, waarvan één nog niet openbaar werd bekendgemaakt, zal zonder twijfel aanleiding geven tot talrijke gerechtelijke procedures,
- De vastberaden weerstand van een toenemende groep van burgers en organisaties tegen het project voor de mega-gevangenis,
- De versnippering van bevoegdheden tussen de verschillende overheidsniveaus : het mega-gevangenisproject wordt gefinancierd door de federale overheid, de vergunningen worden afgeleverd door het Brussels Gewest, ligging op het grondgebied van de stad Brussel die het openbaar onderzoek en de overlegcommissie zal leiden. Het onoplosbaar probleem van de mobiliteit verbonden aan dit project is daarbij het onderwerp

van onderhandelingen met het Vlaams Gewest en de gemeente Diegem, voor de uitbreiding van de wegen ten Noord-Oosten van Haren,

- De buitensporige kostprijs voor dit project van mega-gevangenis (geschat op 2 miljard euro over 25 jaar), en het gebrek aan budget voor Justitie.

Dit is waarom wij aan de Regie der Gebouwen vragen om een huurcontract te tekenen voor precair gebruik van de grond voor het landbouw-seizoen 2015. Hierdoor zou de Regie der Gebouwen een positieve en gewaardeerde invulling geven aan dit terrein dat met openbare fondsen werd aangekocht, terwijl ze, in afwachting van de start der werken, tevens ook een optimaal gebruik en bewaring garandeert van de kwaliteiten van het terrein.

De geldigheid van de preciaire huurovereenkomst zou onmiddellijk kunnen worden opgezegd bij de start der werken.

Aan de **federale regering**, om het masterplan voor de gevangenissen op te schorten tot het strafwetboek herzien is, zoals de federale regering aankondigde in haar beleidsverklaring, en zoals gevraagd door het « Plate-forme pour sortir du désastre carcéral ».

Aan de **Brusselse regering** om geen stedenbouwkundige en milieuvergunning af te leveren voor dit project dat voor ontelbare problemen zorgt, waaronder de destructie van 19ha vruchtbare grond. Deze grond is een zeldzaam en kostbaar goed geworden in Brussel, en vormt een vitaal erfgoed dat moet bewaard worden opdat de Brusselaars zich de komende jaren kunnen voeden. Hij moet bewaard worden, wat een boerderij mogelijk maakt, maar niet een gevangenis..

Wij vragen tevens :

Aan de federale regering om meer budget te voorzien voor de herinschakeling van ex-gedetineerden en meer bepaald voor het project dat hier wordt voorgesteld,

Aan de Brusselse regering om financiële steun te bieden voor de lancering van de boerderij, die snel financieel autonoom zal worden,

Aan de stad Brussel, waaronder Haren valt, om eveneens het project te steunen door de lancering en de installatie ervan te faciliteren.

6 - HET DOELPUBLIEK

a) De bewoners van Haren

De consumenten die zullen genieten van de productie zullen voornamelijk buurtbewoners zijn. Er zullen workshops worden georganiseerd om te sensibiliseren voor duurzame voeding en voor het project.

b) De collectiviteiten

Een belangrijk deel van de opbrengst van de groententeelt is bestemd voor de collectieve keukens van Brussel. De educatieve activiteiten zullen voor iedereen open zijn en in het bijzonder voor de lokale partners (scholen, buurthuis en verenigingen in Haren)

c) De ex-gedetineerden

Een boerderij draagt in zich een uitzonderlijk pedagogisch potentieel en een potentieel voor uitzonderlijke opleidingen. De activiteiten van opleiding/herinschakeling, ondersteund door gekende ervaringen in België en in het buitenland zouden er moeten worden georganiseerd met de financiële steun van de federale (Justitie) en de Brusselse (hulp aan jongeren, werkgelegenheid, gelijke kansen) regering.

7 - DE DRAGERS VAN HET PROJECT

a) De personen die de boerderij gaan leiden

De dragers van het project zijn elk van ver of dichtbij verbonden aan de netwerken van de verenigingen actief op Haren of in de ontwikkeling van nabijheids-landbouw, met respect voor het leefmilieu, de sociale en arbeidsomstandigheden van de landbouwers. Andere personen dan deze hieronder zullen het project vervoegen.

Michel Bastin

Bewoner van Haren, ik beoefen reeds een tiental jaren de traditionele biologische teelt in een grote moestuin. Ik ben vragende partij om mijn kennis over groententeelt te kunnen overbrengen, en er ook te ontvangen. Ik heb een bijzondere interesse voor zaden, die sommige multinationals trachten te monopoliseren, hetgeen een cruciaal probleem is. Ik teken met vreugde en enthousiasme voor de oprichting van een boerderij in Haren en wens me in het hele pedagogische luitk te investeren.

Benjamin Bouin

Politoloog van opleiding, ik ben animateur bij de « Coopération Européenne Via Campesina », één van de voornaamste syndicaten voor boeren-landbouw. Ik ben belast met de opvolging van de werk-as « productiewijzen en toegang tot de hulpbronnen ». Ik heb daarbij ook een opleiding gevolgd in agro-ecologie en voedselautonomie, en wens activiteiten te ontwikkelen die de know-how bevorderen, nuttig voor de voedselsoevereiniteit. De open boerderij van Haren is een plaats waar dit kan geconcretiseerd worden.

Philippe Delchevalerie

Zelfstandig fotograaf omgevormd tot autodidactisch landbouwer, ik ben actief binnen de Duurzame Wijk, SolidHaren en hou me bezig met het project van de gedeelde en met de herwaardering van verlaten ruimtes. Ik ondersteun dit project om een didactische stadsboerderij op te richten waar op een zeer concrete manier de interesse van kinderen wordt ontwikkeld voor de landbouwwereld en de natuur. De zoekende jongeren in onze samenleving, die meer en meer immaterieel wordt en waarin onmiddellijke winst centraal staat ten koste van het respect voor de andere, zouden in de uitwerking van een stadsboerderij een evenwicht kunnen vinden en zichzelf er professioneel kunnen realiseren met de trots deel te nemen aan een schakel van deze samenleving.

Elisabeth Grimmer

Lid van het comité van Haren, licenciate in Plastische Kunst en gevormd in permacultuur. Ik werk in een buurthuis en hecht een groot belang aan het collectieve proces. Een open boerderij in Haren zal, behalve het levend houden van de lokale traditie van witloofteelt in volle grond, ook beantwoorden aan zeer dringende en levensnoodzakelijke behoeften : het terugvinden van onze vaardigheden en omstandigheden om ons lokaal te kunnen voeden, het creëren van gelegenheden om samen te werken en onze collectieve intelligentie te ontwikkelen. Het gaat om een sterk signaal en een inspiratie voor de onmisbare voedselvoorzienende rand rond het Brussels Gewest.

Hélène Guiery

Onderzoekster in sociologie. Ik heb als animatrice, directrice en coördinator gewerkt bij verschillende verenigingen voor volksonderwijs. Zo heb ik verschillende projecten kunnen leiden, waaronder het maken van kortfilms op eco-bouw werven, waarin personen met diverse, en soms tegengestelde, belangen aan bod komen. Gesterkt met deze ervaringen en overtuigd dat de toegang tot de natuur een vector is voor de emancipatie noodzakelijk voor het samen-leven, draagt dit project de ambitie om opnieuw sociaal weefsel te creëren dankzij een verbindend project: nl. dit van een boerderij.

Stéphanie Guilmain

Bewoner van Haren, ik hou van mijn dorp, het is er goed leven. Ik neem deel aan het comité van Haren, SolidHaren, en werk samen met het buurthuis, het huis voor de kinderen en ik ben vrijwilliger bij De Ark, dagcentrum voor personen met een handicap. Met mijn artistieke opleiding en mijn vaardigheid om polyvalent te zijn, hou ik ervan echte projecten tot leven te zien komen en om een meerwaarde te bieden aan de mensen die mij omringen. Een boerderij zou helemaal zin hebben binnen de huidige context van Haren. Gezien de huidige politieke en economische inzet zou dit project een stevige verankering zijn voor de landelijke en de sociale ontwikkeling.

Jean-Baptiste Godinot

Ambtenaar, socioloog van opleiding. Ik ben lid van de vzw Respire en van Rassemblement R. Met de globale en Brusselse uitdagingen voor ogen, lijkt het mij van

vitaal belang om een grote groene rand rond Brussel te verzekeren om er in de komende jaren een landbouwgebied van te maken. Deze uitdaging lijkt mij prioritair en het hoeve-project is een stap in deze richting en lijkt mij des te belangrijker door zijn symbolische waarde.

Félicien Hubermont

Drukker van opleiding en « basis-burger » van 21 jaar, beangstigd door het zorgwekkende verdwijnen van landbouwgronden en door de quasi onbestaande voedselautonomie van de grote steden.

Intensieve landbouw, GMO's, pesticides en "bio-bobo's" zijn de laatste alternatieven die ons gelaten worden. Uit bezorgdheid om de toekomst van de mensheid, en voor een serene toekomst, heb ik beslist het creëren van zones voor groententeelt die op een gezonde manier worden uitgebaat, in Haren en overal in de wereld, te ondersteunen.

Rafael Knops

Kunsthistoricus, ik werk bij een Nederlandstalige vereniging voor het behoud van het artistiek erfgoed van Brussel. Ik startte recent met het houden van geiten en ben ook vrijwilliger om deze van De Ark in Haren te verzorgen. Ik voorzie mijn kudde uit te breiden tot 10 melkgeiten en 20 Angoras. De geiten vragen weinig zorg en produceren wol (luxeproduct waarvoor de vraag het aanbod overschrijdt) en melk, waarvan ook de afgeleide producten (boter, yoghurt en kaas) zullen verkocht worden aan de bewoners van Haren en Diegem. Om mijn liefde voor dieren te delen en een sociale dimensie aan mijn project toe te voegen wens ik me in te schrijven voor een WOOFing-project, me te associeren met het project voor herinschakeling van ex-gedetineerden en deel te nemen aan een pedagogisch project voor de scholen uit de buurt.

Camille Latin

Juriste in sociaal recht. Voorzitster van de vzw Respire, lid van Rassemblement R en vrijwilliger in het netwerk van de Gasaps. Het behoud van de laatste vruchtbare gronden van Brussel, waaronder Haren, is essentieel voor het ontwikkelen van de groene rand rond Brussel, die noodzakelijk is voor het produceren van een voeding van kwaliteit in de stad. Dit hoeve-project draagt hiertoe bij en maakt het mogelijk landbouwactiviteiten te herlokalisieren naar Haren. Deze zijn bronnen voor verbinding en welzijn en zorgen ervoor dat Haren zijn semi-landelijk karakter kan behouden zodat iedereen zich er in harmonie voelt.

Geneviève Leseul

Onderwijzeres enerzijds, zal ik met plezier banden leggen tussen de scholen in de buurt (en naburige scholen) en de open boerderij. Dit zal twee essentiële elementen samenbrengen voor de wereld die ons wacht: educatie (van de jongste tot de oudste) en de toegang tot de natuur. Harense anderzijds, zal ik dit project delen met mijn burens, om de verbondenheid tussen de buurtbewoners leven in te blazen, terwijl ook het landelijk karakter van Haren en zijn biodiversiteit bewaard blijven.

Laurent Moulin

Ingenieur van opleiding, ik animeer wandelingen in en rond Haren (Brektabeen), ik neem deel aan de Duurzame Wijk SolidHaren en ik ben verantwoordelijke voor het Comité van Haren. Sinds 5 jaar neem ik deel aan de valorisatie van de rijkdommen van Haren terwijl ik tegelijk de betrokkenheid van de bewoners zoek. Rode draad in onze acties: zich het dorp terug toe-eigenen om zich er goed te voelen. Ik draag ter harte om iedere Harenaar, oud-Harenaar, ouder, kind, elke school, elke vereniging, elke bezoeker te verbinden met deze open boerderij die de ambitie heeft een toekomst te bieden aan Haren in harmonie met haar rijkdommen en de waarden van haar geschiedenis.

Ludovic Thullier

« Wie zich aan tafel zet zonder ooit groenten te hebben geplant, verpoot, gegoten, uitgedund of geplukt en wie zich volpropt met vlees zonder ooit een dier te hebben zien geboren worden, het te hebben gevoed, te hebben opgekweekt, gedood of uitgesneden zou zich vragen moeten stellen en zou zich in verlegenheid voelen. Dat ze hun laarzen aantrekken en terugkeren naar de aarde, vooraleer ze er, gevoed door jaren van onbewustheid, sneller dan verwacht in terechtkomen.» Van Ardense origine, activist in de kiem en architect in de dop, nam ik de vrijheid de woorden van Edgar te gebruiken, een oude landbouwer in mijn dorp.

Laurence Van Belle

Grafiste en natuur-animatrice van opleiding, ik werk momenteel als verantwoordelijke voor de educatieve missies voor de vzw le début des haricots. Ik heb zeer veel plezier om allerhande groepen te begeleiden rond ecologische thema's en op de paden van de 'buitenschool'. Ik zou ter harte dragen om een contactpersoon te zijn om een band te creëren tussen de landbouwprojecten en de lokale actoren (scholen, bewoners,..).

Fabienne Vandereyken

Onderwijzeres van opleiding, ik neem deel aan de Duurzame Wijk SolidHaren en ben ook lid van het Comité van Haren. Sinds 5 jaar, doe ik mee aan de herwaardering van de rijkdommen van Haren door te zoeken hoe ik de bewoners van mijn buurt er kan aan doen deelnemen. Mijn wens is om ons dorp teug eigen te maken en zich goed te voelen en in harmonie met zijn leefomgeving! Ik draag ter harte om de personen die ik frequenteer te verbinden met deze open boerderij, die zich als doel stelt een toekomst te bieden voor Haren, met zijn geschiedenis van het witloof.

Met de steun van ondermeer:

**François Gillet
(Growl België)**

Opleider van gespecialiseerde opvoeders aan de Hogeschool van Brussel en verantwoordelijke voor socio-educatieve projecten. We hebben in Brussel een opleiding georganiseerd rond de sociale dimensie van de agro-ecologie in het kader van het Europese Leonardo-project GROWL (Growing less and learning more). Deze opleiding heeft ons in contact gebracht met de beweging die in Haren startte naar aanleiding van het project om er een gevangenis te bouwen. Wij zijn van mening dat het boerderij-project een zeer ernstig alternatief biedt en dat het drager is van toekomst voor de buurt, maar ook voor het hele Brusselse Gewest.

**Serge Peereboom
(Groenteboer op de boerderij Arc en Ciel, Voorzitter van de Mouvement d'Action Paysanne)**

Brusselaar van origine, ben ik nu een groenteboer op het platteland. In de jaren '80, heb ik, samen met de milieuverenigingen, actief deelgenomen aan de bescherming van laatste semi-natuurlijke landschappen in het Brussels gewest. Deze gronden moeten absoluut behouden worden om onze voedselautonomie te ontwikkelen voor de toekomstige generaties.

*b) De verenigingen die zullen helpen
bij het opstarten en begeleiden van de hoeve*

De verenigingen hieronder engageren zich om het project bij te staan en te helpen bij het opstarten door te voorzien in bepaalde hulpbronnen, zoals bv : materiaal, know-how, met name op landbouwkundig gebied, administratieve en boekhoudkundige hulp, financiering, toegang tot hun netwerken, deelnemen aan de organisatie van evenementen en ontmoetingen, enz.

De oprichtende verenigingen :

- Het Comité van Haren
- Quartier durable SolidHaren
- Collectif Vrije Keelbeek libre!
- Le Début des Haricots
- Respire

De ondersteunende verenigingen (op datum van 16 maart 2015 – in ontwikkeling):

- Het netwerk van de GASAPs
- La Ferme Nos Pilifs
- Le Mouvement d'Action Paysanne (MAP)
- Quinoa
- Entraide et Fraternité
- Le Réseau Idée
- FIAN
- NCOS